

„СВОБОДА“ (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.

A certificate for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription rates table with columns for One year, Six months, Three months and Foreign and Jersey City Rates.

Закладки належать виконавчому комітету цього видання. Foreign Money Order. Telegram „Свобода“, 498 Montgomery, N. Y. U. N. Code: 1831 Montgomery.

Адреса: „СВОБОДА“, 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УЧИТЕЛІВ ДЛЯ ШКІЛ

Кілько разів сканебуль держава чи нація забиралася до поправу свого шкільництва, тільки разів вона бачилася примушеною звернути наперед увагу на підготоване відповідних вчителів.

Питання вчительських сил є нині головним питанням освітнього руху серед американських Муринів. Подібне питання скликається розв'язати більшовицький уряд у Москві, який в своїх освітніх заходах поширення більшовицької освіти створює за недостаткою вчительських сил як з головним забороном.

Подібне питання мусить очевидно бути першим питанням яке має розв'язати українська імміграція в Америці, коли вона думає на серйозно взятися до розвою свого шкільництва. Не дається заперечити, що це шкільництво стоилоб хоч кому краще, колиб учительські сили в українських школах в Америці були кращі.

Це питання великої ваги, і до розв'язки його треба братися з повним розумінням його труднощостей. Розв'язати його можуть тільки силами лише за допомогою організації, церкви, а „Об'єднання“.

Коли українська імміграція не возьметься до цієї справи вже в найближчих роках, то наша школа в Америці через конкуренцію з добре поставленою американською школою зовсім занепадає.

ПО СЕЛАХ НА УКРАЇНІ НЕМА БОЛЬШЕВИЗМУ

Паризький журнал La Real Contamperen помістив спогади свого кореспондента про недавній його поїзд на Україну.

Він сучасну хвилю адміністраційна влада по селах знаходить виключно в руках мужиків-середняків, заможних і апардаканих, проиницих почитем порядку та владості. Панівати „домітетів незначимків“, то значить безземельного пролетаріату, немає цілком. Ти комітети, які ше перед двома роками мали всю владу, і перед якими тремтіли мужики, існують місцями і надалі, але тільки номінально, а більшість сіл їх вже зовсім нема. Влада перейшла до мужиків проти-комуністів, яких суцільно називають безпартійними, бо вони дійсно не належать до ніякої партії. Подальшого більшість не лише членів „сіларів“, але тех членів сільських і волосних виконкомів належить до безпартійних мужиків.

Це показує, що з усієї революції на Україні осталося те, що селяни поділили між себе землю, так як се було по великій французькій революції.

Безперечно, що до того не треба було ще й московсько-більшовицького перевороту, бо українські селяни доконали поділу земель це за Центральної Ради і Директорії.

Більшовики прийшли на села на Україні зі своїм московсько-комуністичним апаратом, який забюроктував.

Осталося се, що було перед більшовиками, а по більшовицях осталося: руйна промислу, землізна, доріг і всього капіталу, та 10,000,000 могол.

Безперечно, що колиб влада місцева, українська, народна, а не московська, окупаційна, українська села газдували б-які і газдувати, але не були б потерпіли таких надлюдських страт.

МУКИ БІЛОРУСЬКОЇ ГАЗЕТИ ПІД ПОЛЬСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

У Видли, під польською окупацією, вийшло 25-те число білоруської газети „Син Беларусе“, яка має інтересу історію. До 1-ого січня 1922 р. починає виходити „Наша Будучина“. Числосні прийнято після кількох конфіскацій.

Всїда за нею появляються: „Пяльоне Жинце“, яке замкнено на 13. числа.

„Наше Жинце“ замкнено з появою першого числа. „Наш Сяг“ добився до 24-ого числа. „Вольні Сяг“ до 20-ого числа.

„Голос Беларусе“ замкнено на 21-ому числі. Вийшла газета „Син Беларусе“ яке видала 25 чисел.

За 24-го число газету заборолено 7 разів і вона мусить в разі вживати везу. Тепер вже має нову назву. За сїм числ є без кіна була конфіскована.

Се найкращий образок, яку „свободу“ мають Білоруси під Польщею. Якраз така яку Українці.

Тому вони разом з Українцями борються проти польської окупації і хотять її як найкраще позбутися, щоби Західна Білорусь і Західна Україна могли стати єдиним краєм і свободно злучитися із східними своїми рідними землями.

АДРЕСА ОБ'ЄДНАННЯ

ОУТЕРМАНТЕ, 647 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA. Туди доставляти сїя газету надіють.

ГРОМАДСЬКА СОВІСТЬ ГОЛОС „РІДНОЇ ШКОЛИ“ В ГАЛИЧИНІ

Коли б піднятуми ті під питання „Громадська“ тільки ту частину нації, що в київиньбує спосіб бере діяльну участь у громадських загально-національних справах, тоді треба би усунути з під цього погляду велику частину України, які стоять осторонь від життєвої течії, які байдуже пригладжуються (а може й ні), як вона повз них пересувається, як чинно виждують, хто й який надісєє їм полекшу.

Бо громадянин, це людина, яка свої завдання, свою працю, своє життя дає для гурту, для громади, яка своїм розумом, волею й енергією промощує шлях до кращої майбутньої нації; це людина, яка хоча не творить історії, всеж таки відає для громади свою силу, труд чи переносить для неї матеріальні жертви, не оглядаючись за нагородою та причиняється до освітлення вказаних ідеалів. Громадянин це той, що не тільки бере від громади, але й для неї щось дає. Означення когось назвою громадянина, повинно бути навищою почесно, яку народ у силі дає.

І справді, чи можна ставити під однакову міру того, який своїм душевним теплом оживляє не лише власне огнище, який своїх матеріальних засобів уживає не лише для себе, чи своїх найближчих, але невинно пам'ятає на громаду та її потреби і того, який дбає лише за себе. Або як може уважати за одне того, для якого має щось силоміць робити добро, і того, що сам другим добро чинить. Звідки проходить до почесної назви „громадянин“ той, що з іронічною усмішкою пригладжує ваші бороти, а час від часу здобується на підбадьорення в ролі: не тратьте, куме, сил... Відповідно до тих ринків, мусимо подіяти ваш загал.

Такі міркування насуваються, коли приглянемо до участі українського загалу у народній роботі, розуміючи її не як політичанство, палкі слова про політичний режим та пусто-мелство.

Коли прикладемо такі критерії до українського загалу, тоді його слово свідомості, патріотизму сильно збідіє. Терпкі це слова, але їх треба раз сказати.

Берім за приклад не установи, у яких патріот може знайти матеріальну „користь“, яку він часто заступає шумним фанфарою, але без мустанову, яка сама вимагає постійних жертв і то жертв чималих. Маємо на душі „Рідну Школу“, ту інституцію, про яку сьогодні кожний Українець говорить як про найпотрібнішу, інституцію, яка не може спекулювати (бо й не має чим), а всі її заходи — на позір — для „більшєня фонді (видавництва) мають на меті виключно задоволення в маленькій мірі культурні потреби українського громадянства. Колич цій загальній меті кожен свій внесок, її велике значіння для нашого розвою, то якже він думає удержати цю інституцію? Прешні державні підмоги для неї не йдуть. П мусить удержати, поспішити, розвинути українське громадянство.

Тимчасом, що бачимо? Обозначуваних жертв на „Рідну Школу“ вижають щораз менше грошів в краю. У травні 9,584.60 ра., в червні 7,658.81 ра., а в липні лише 5,182.29 зал, тоді як потреби Головної Управи УТТ, вносить тепер місячно 15,000 зал!

„Де шукати висинення? У тому, що наш загал не привичня до реальної роботи, він вихований на політичних вихаж, вміє здебільше гарно говорити, а не привичня до солідних жертв. Крім цього він неспівний. На дого на нього будувати не можна. І не гаємо, що

можна особливо під по пору наїти дрібку оправдання. Там само ставляться до справи інтелігенція та всі ті, які мають постійні, означені місячні побори, яким якій маюг менше грошей.

Пти на перелі — інтелігенція. Не богато її в нас, але поверх 3,000 українських учителів, 2,097 українських священників, околю 1,000 інших державних урядників, 140 адвокатів, 83 лікарів, 35 інженерів, архітектів і будівничих, 28 нотарів, кмільцятє Українців купців і промисловців, — не сила! Хоч як багато в нас побор, та коли розскасти тугари на всіх, хоча би лише інтелігенції, це число може майже вистарити. Коли беремо на увагу „Рідну Школу“, то тут обов'язок же лекший, бо треба дочислити кілька тисяч ринків українських культурних, освітніх, економічних товариств, з яких кожне мусить стати бод членом УТТ-ва. Воно так просте, так легке до здійснення, але часто нема в нас на місці одної людини, яка би хотіла займатися переведенням цього плану в життя. А це мусить статися!

„Рідну Школу“ мусять у першу чергу удержати ті, що мають постійні доходи, а особливо інтелігенція. Тут не сміє бути ніяких виправдань. Але якщо далекою є дійсність від твоїх ідей. Що за дивні перах дівачькі перешкоди ставять сама інтелігенція в розвитку „Рідної Школи“!

Про викрутки деяких інтелігентів, їх воловодиння при вилгати вklad можна би писати гуморески. Про те, що високопоставлені особи заможні, а малими, або нікими родинами дають менше чим денний денний зарібок, вже писалося.

І до чого це веде? До того, що сьогодні „Рідна Школа“ стоїть над близькою пропастю. Хоча як необхідно удержати цю інституцію, а весті її нема чим. Грошеві засоби вичерпані. Грозить катастрофа. Учительство, яке розіхалося від духу, не може вернути до служби, бо не одержало поборів за серпень. Не будемо наводити інших потреб „Рідної Школи“, бо про це писалося багато. Скажемо тільки: якщо не приїде негайна підмога з краю, тоді ратунку нема. Прошу злати собі справу з наслідками такої небайдковості.

При якнайшвидшому централізованні роботи, при найбільшій ошадності з боку поодиноких Кружків УТТ-ва, завдяки громадській совісті і повинно обов'язку боляд з боку тих, що мають постійні доходи, мусимо знайти вхїз з незвичайно скрутного становища.

Ставлючи се раз, ціле жальне становище перед очима нашого загалу, бажамо, щоби комо справжніх громадян поширювалося.

Станьмо громадянами з громадянською совістю!

Др. Іван Крип'якевич

ГЕТЬМАН ІВАН ВИГОВСЬКИЙ

(Продовження)

Виговський шукав оперття на півночі і полудні. І так 16. жовтня 1657 р. в Корсуні він підписав давню приговорену угоду з Ілїевиєм Союзом бездефеанізи: обі сторони зобов'язували собі помоч на випадок ворожого нападу, малі повидм'ятти себе про пляни ворогів і обов'язувалися приступити до мира тільки за співзв'язним порозумінням, — шобчмок мала творити поки що Московщина, з якою Україна щє мусіла удержати зносини.

Дальше Українці ставили такі жадання: Швеція мала вправити Україну вольною державою і боронити її свободи, українська держава крім українських земель до Висли, мала обіймати тех білоруських землі від Березини до границь Прусії; колиб шведський король підстав польську корону або уложив мир з Польщею, все має забезпечити незалежність України в її границях; обі сторони мають право до самооборони торгівлі через Прусію; Україна мала добути дозвіл на затягати війська з офіцерів у шведських провинціях, спроводжувати ремісників і механіків, добувати зброю й муніцію.

В томуж часі Виговський вилановив союз з Кримом, що був зрівняний від 1654 р. Татарів пролягом цілого гетьманства Виговського, лишиниши до себе союзниками. Також вийма з Польщею покінчено переміжчє: обі сторони відіймалися нейтральною полюсю, що займала край між Случею і Горинь.

Щі переговори скріпили становлює Україну на міжнародному полі і дозволили уложити відносини до Московщини. Виговський дуже прикро відчув татар зауки з Москвою, але не почувався приговореній до повного розвою і пробував се переговорити шцарем, щоби добути корисніші умови. Згаганням його було на місце дотеперішньої вальської залежності України від Московщини перевести союз риного з риним.

Нехай Великоросія буде Великоросією, Україна Україною, — ми є українське негодіє, сказав він московському посланику, як той розвивав теорію, що Україна, це „вдломана гниля від природного коріння Великоросії“. Виговський ждав, щоби Москва не міншала у внутрішні справи України, щоби попліщено беззміни військо, скарб, суцільний устрій, щоби обмежено владу московських воевод у городях. Він домагався, щоби в Москві шановано гетьмана, щоби одиноким репрезентативом держави, щоби всі справи передавали через його руку, щоби московський уряд не вів за голоу племена переговорів зі старшинами, духовенством, Запоріжжям.

Але в Москві у переденні смерті Богдана Хмельницького, постановено острійний курс шо до України; кожик Виговський став гетьманом, порішено використати його слабе становище для переведення цієї пляни. Цар ждав наперед, щоби московських воевод і залогі доушєє крім Києва також до Чернігова, Ніжиня, Переяслава і інших міст і щоби вони побували там замкні, щоби людські осли при замках, відлягати воеводському прудсуду, щоби доходи з податків (т. зв. подимного й аранд) до міста шшли на удержання московського війська. Друге домагагня було, щоби козачий військо залишаний округ Стариго Бихова і Чавсв на Білї Русі; там від 1655 р. був організований окремий частський край, а подолковий край тоді не мав. Врейти цар ждав, щоби в свій час вийшли свої війська на Україну, щоби вони могли боротися з Турками.

Виговський спершу думав спитити цей рух мирним способом, шукав порозуміння з Пушкарєм і Запоріжжям. Але згодом мусів вжити гострих мук. Полтавцінці і Запоріжжє окумує білоруські і вірнш полки та наємні війська, щоби не допустити гуду зброї і харчів та не дади поширїтисв бунтам в інші частини України. З початком року 1658 р. Виговський вилсав на Полтаву Івана Богуня з козаками і Сербїя під проводом Івана Сербїна, але Пушкар мідер кі з значними втратами. В мю на заїє гетьмана прийшли на Полтаву Запорожжє, разом з ними Виговський повів свої війська на Пушкаря. Головні війська вийшли з Полтави на Борщів, де дуже за

зато два тижні. Для 11. червня Пушкарівці проували вилсати з міста на облагочую армію; але тут їх окружено і розбито так страшно, шо 15,000 лягли на полі бою. Поляк і сам Мартин Пушкар. Шоби зинищити бунт до хориня, гетьман дозволив Татарам зинищити Полтаву і взяти ясир-на території цілого полку; добуто теж Лубни, Галач і інші осадки повстанців. Ця домашня війна коштувала Україну до 50,000 жертв в людях.

В. Розрив з Московщиною і переговори з Польщею.

Московщина старалася використати народній рух для своїх цілей. Московські агенти, найбільше з поміж духовенства, ширили клич, шо треба обмежити владу гетьмана і старшин, завести по містах московські залогі, та підати Україну прямо під царську руку. Московський уряд вів потайні переговори з Пушкарєм і Барабаром, нарські воеводи, яких вилсали на Україну, ниниші прихильники Виговського. Побіда під Полтавою підняла авторитет гетьмана. Один з воеводів князь Ромодановський зараз уступив з України на московську територію, до Білгородя, другий Шереметєв замкнувся в київській фортеці. Виговський почував на силах збройною рукою виступити проти Московщини і виконати давній план визволення України.

Гетьман видав універсал до народа і манифест до суцільних держав з причини війни. „Ми, все військо запорожське, писане у манифесті, завняємо і солідно перед Богом, і усім світом цю нашу невиную і чистою нашою невиністю, шо великі війни, велені з Польщею, не мали ніякої цілі, як оборону святої церкви і праїдільської свободи, якої лубово ми держимось. Приватні справи в порівнанні до публичних і божих, держали ми завжди далеко... І длатого союзи уложені з Татарями, з королевою шведською, а потім з найкиснішим королем Густавом ми завжди утримували і додержували ми все вірності, умов і союзів. І не з інших причин прийняли ми протекторат від князя московського, як щоби нашу свободу, добуту за боюю поміччю і проливом крові осягчє, могли заховати, а по смерті передади нашим нащадкам“. Цар одначе завів на ді України, не давав їм помочі проти ворогів, умовляв з Польщею про повенелю козачий, казав оставити твердиню в Києві, щоби удержати в крмі Українці; царські воеводи відмовляли гетьманові почесств, піддержували бунти, ниниші край, фальшиво інформували царя про Україну. „От така то зрада підпостілого Москві сльїна у всім: вона готувати нам ярмо — насмеред до домашнього горожанського зброю, себто-нашою власною зброєю, а потім і отверто підлямає свою зброю без ніякої нашої вини. Все те ми виявили для нашої невинності, а тепер примушено піддати законну оборону та улатис до суціль з прошенням о поміч для своєї свободи. Не в нас лежить причина сїєї вини, шо розгорілася“.

Ці надміри жадання анегостали гетьману і старшину до союзу з Московщиною; остаточий розрив привело рішення Москва у домашню війну на Україну.

IV. Бунт Пушкаря.

Виговський у внутрішній політиці легкавжив вловні сили інших військ, не старався вглянути в їхні змагання і потреби. Тимчасом реалізація мій червою і вищими верстами привела до вибуху народнього руху „соціально-політичного тлі. Територія цього руху були полки Полтавщини; підмога повстанню шшла з Запоріжжя. Полтавщина була найбільше загостраєна і найзаможніша серед земель України, що хистала з родочої землі і довірлого спокою, бо навстві війни Хмельниччини її не займали. На полудні шшла буйна колонізація, що поширювала культурні області далеко в степи і до московської границі. Народ почувався тут повобідній, незалежний, Але з початком гетьманства Виговського, прийшли зміни. Козачка старшина і шляхта, на основі гетьманських надань, стала займати ці простори, накладала на народ великі данни й повинності, змагала до заведення кріпацтва; особливо тяжка мала бути управа урядників Юрія Немировича на Ворсклі і самого гетьмана в Галиччині. Чернь, шо не привичня до ніякої залежності, зараз піднялася проти нових панів. Почалися напади на панські двори, на мілан, грабування купців, — рух сплахнув, у соціально повстання. Кличі: приверніть черні та козачий вольностей, злині козачий варення горінок, злині лонів, зрибьстайте, переїди на Запоріжжє, дайте вибір гетьману чорною радкою.

На чолі руху стояв Мартин Пушкар, полтавський полковник, а часів Хмельницького, кандидат на гетьманську булаву, людина амбітна, що яконебудь дорогою бажала дійти до владн. Його співбійниками були наказаний міргородський полковник Степан Довжик, ніжинський протопіп Максим Филімоненко та запорожський кошовий Барабар. Сили Пушкаря числено на 40,000; се були козакі з полтавського і лубенського полку, дешо з суцільні і кілякості Запоріжжя. Особиний розголю добули собі селянські ватаги діякєв (дєвєчка-дрючє), слабо озброєні, але дуже завзяті.

Виговський спершу думав спитити цей рух мирним способом, шукав порозуміння з Пушкарєм і Запоріжжям. Але згодом мусів вжити гострих мук. Полтавцінці і Запоріжжє окумує білоруські і вірнш полки та наємні війська, щоби не допустити гуду зброї і харчів та не дади поширїтисв бунтам в інші частини України. З початком року 1658 р. Виговський вилсав на Полтаву Івана Богуня з козаками і Сербїя під проводом Івана Сербїна, але Пушкар мідер кі з значними втратами. В мю на заїє гетьмана прийшли на Полтаву Запорожжє, разом з ними Виговський повів свої війська на Пушкаря. Головні війська вийшли з Полтави на Борщів, де дуже за

зато два тижні. Для 11. червня Пушкарівці проували вилсати з міста на облагочую армію; але тут їх окружено і розбито так страшно, шо 15,000 лягли на полі бою. Поляк і сам Мартин Пушкар. Шоби зинищити бунт до хориня, гетьман дозволив Татарам зинищити Полтаву і взяти ясир-на території цілого полку; добуто теж Лубни, Галач і інші осадки повстанців. Ця домашня війна коштувала Україну до 50,000 жертв в людях.

В. Розрив з Московщиною і переговори з Польщею.

Московщина старалася використати народній рух для своїх цілей. Московські агенти, найбільше з поміж духовенства, ширили клич, шо треба обмежити владу гетьмана і старшин, завести по містах московські залогі, та підати Україну прямо під царську руку. Московський уряд вів потайні переговори з Пушкарєм і Барабаром, нарські воеводи, яких вилсали на Україну, ниниші прихильники Виговського. Побіда під Полтавою підняла авторитет гетьмана. Один з воеводів князь Ромодановський зараз уступив з України на московську територію, до Білгородя, другий Шереметєв замкнувся в київській фортеці. Виговський почував на силах збройною рукою виступити проти Московщини і виконати давній план визволення України.

Гетьман видав універсал до народа і манифест до суцільних держав з причини війни. „Ми, все військо запорожське, писане у манифесті, завняємо і солідно перед Богом, і усім світом цю нашу невиную і чистою нашою невиністю, шо великі війни, велені з Польщею, не мали ніякої цілі, як оборону святої церкви і праїдільської свободи, якої лубово ми держимось. Приватні справи в порівнанні до публичних і божих, держали ми завжди далеко... І длатого союзи уложені з Татарями, з королевою шведською, а потім з найкиснішим королем Густавом ми завжди утримували і додержували ми все вірності, умов і союзів. І не з інших причин прийняли ми протекторат від князя московського, як щоби нашу свободу, добуту за боюю поміччю і проливом крові осягчє, могли заховати, а по смерті передади нашим нащадкам“. Цар одначе завів на ді України, не давав їм помочі проти ворогів, умовляв з Польщею про повенелю козачий, казав оставити твердиню в Києві, щоби удержати в крмі Українці; царські воеводи відмовляли гетьманові почесств, піддержували бунти, ниниші край, фальшиво інформували царя про Україну. „От така то зрада підпостілого Москві сльїна у всім: вона готувати нам ярмо — насмеред до домашнього горожанського зброю, себто-нашою власною зброєю, а потім і отверто підлямає свою зброю без ніякої нашої вини. Все те ми виявили для нашої невинності, а тепер примушено піддати законну оборону та улатис до суціль з прошенням о поміч для своєї свободи. Не в нас лежить причина сїєї вини, шо розгорілася“.

Ці надміри жадання анегостали гетьману і старшину до союзу з Московщиною; остаточий розрив привело рішення Москва у домашню війну на Україну.

IV. Бунт Пушкаря.

Виговський у внутрішній політиці легкавжив вловні сили інших військ, не старався вглянути в їхні змагання і потреби. Тимчасом реалізація мій червою і вищими верстами привела до вибуху народнього руху „соціально-політичного тлі. Територія цього руху були полки Полтавщини; підмога повстанню шшла з Запоріжжя. Полтавщина була найбільше загостраєна і найзаможніша серед земель України, що хистала з родочої землі і довірлого спокою, бо навстві війни Хмельниччини її не займали. На полудні шшла буйна колонізація, що поширювала культурні області далеко в степи і до московської границі. Народ почувався тут повобідній, незалежний, Але з початком гетьманства Виговського, прийшли зміни. Козачка старшина і шляхта, на основі гетьманських надань, стала займати ці простори, накладала на народ великі данни й повинності, змагала до заведення кріпацтва; особливо тяжка мала бути управа урядників Юрія Немировича на Ворсклі і самого гетьмана в Галиччині. Чернь, шо не привичня до ніякої залежності, зараз піднялася проти нових панів. Почалися напади на панські двори, на мілан, грабування купців, — рух сплахнув, у соціально повстання. Кличі: приверніть черні та козачий вольностей, злині козачий варення горінок, злині лонів, зрибьстайте, переїди на Запоріжжє, дайте вибір гетьману чорною радкою.

На чолі руху стояв Мартин Пушкар, полтавський полковник, а часів Хмельницького, кандидат на гетьманську булаву, людина амбітна, що яконебудь дорогою бажала дійти до владн. Його співбійниками були наказаний міргородський полковник Степан Довжик, ніжинський протопіп Максим Филімоненко та запорожський кошовий Барабар. Сили Пушкаря числено на 40,000; се були козакі з полтавського і лубенського полку, дешо з суцільні і кілякості Запоріжжя. Особиний розголю добули собі селянські ватаги діякєв (дєвєчка-дрючє), слабо озброєні, але дуже завзяті.

Виговський спершу думав спитити цей рух мирним способом, шукав порозуміння з Пушкарєм і Запоріжжям. Але згодом мусів вжити гострих мук. Полтавцінці і Запоріжжє окумує білоруські і вірнш полки та наємні війська, щоби не допустити гуду зброї і харчів та не дади поширїтисв бунтам в інші частини України. З початком року 1658 р. Виговський вилсав на Полтаву Івана Богуня з козаками і Сербїя під проводом Івана Сербїна, але Пушкар мідер кі з значними втратами. В мю на заїє гетьмана прийшли на Полтаву Запорожжє, разом з ними Виговський повів свої війська на Пушкаря. Головні війська вийшли з Полтави на Борщів, де дуже за

зато два тижні. Для 11. червня Пушкарівці проували вилсати з міста на облагочую армію; але тут їх окружено і розбито так страшно, шо 15,000 лягли на полі бою. Поляк і сам Мартин Пушкар. Шоби зинищити бунт до хориня, гетьман дозволив Татарам зинищити Полтаву і взяти ясир-на території цілого полку; добуто теж Лубни, Галач і інші осадки повстанців. Ця домашня війна коштувала Україну до 50,000 жертв в людях.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ

за місяць серпень 1924 р.

ПРИХІД:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-110 listing various financial entries and totals.

ЗІСТАВЛЕННЯ

Готівка з кінем мис.

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-10 listing financial data.

БІЛАНС:

Стан чинний:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-10 listing financial data.

Стан довжний:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-10 listing financial data.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗУ

МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць серпень 1924 р.

ПРИХІД:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-110 listing various financial entries and totals.

РОЗХІД:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-10 listing financial data.

БІЛАНС:

Стан чинний:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-10 listing financial data.

Стан довжний:

Table with columns: Відаді, Залплати, Відаді, Залплати. Rows 1-10 listing financial data.

ВИЯЦЬКА ДО ДРУКУ

НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА

"ОБІЯМІВ В ОБІЯМІ"

Список з вересня 1920 року

з галицького селі.

з с'їм шістьма наступні 22 особи

ЦІНА 35 ШЕНТІВ

Замовляти слід до:

"СВОБОДА"

43 Grand St., Jersey City, N. J.

ПІД ОСІНЬ І ЗИМУ.

ЗБІЛЖАЄТЬСЯ ОСІНЬ, А ЗА НЕЮ ПРИЙДЕ І ЗИМА.

В осени і в зимі українські товариства будуть улашдувати вистави ріжних штук, а пригтовлятьсє вже зачнуту небаром. Тому звертаємо їм уваги на оголошенє в нинішній Свободі на 4-тї сторонї про українські штуки.

Advertisement for U. N. SOYUZ with text: У. Н. СОЮЗ — НАЙПІЛЬШО ПІКНУ В НЕЩАСТІ. ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО... ВСТІПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗУ!

ЗАМАСКОВАНЕ ОСАДНИЦТВО.

Промова посла Хруцького у Союзї в справї маєткового податку від церковних земель. Покривденє духовенства. Висока плата! Справа податку на церковні землі є тісно звязана з питанням винувачення духовенства. Іа невинувачення складаються тепер: право користати за парохїальними землї і державна плата.

ВІДРОДЖЕННЯ

роман Льва Толстого, переклад З. Замочу, з додатковим вступом і вступом до перекладу. Дуже ориґінальне, в художньому відношенні. Більшовицьке ярмієне видання.

Три частини в двох томах. Брест. 82,25, сер. 82,75. Замовляти послать до: "СВОБОДА", 43 Grand St., Jersey City, N. J.

В кожній українській хатї повинна находити ся часопись "СВОБОДА".

Large advertisement for "СТАЙТЕ ГОРОЖАНИМ ПОСЛУЖЕМИ ДЕРЖАВ" with a central image of a person and text: Всі інформації подані в новій книжочці. "ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ". Наклад "Свободи". Ціна 30 центів.

